

SCHAATSSEN, IJSPRET EN DE ENKHUIZER ALMANAK

Vraag eens aan een willekeurige voorbijganger of hij wel eens van de Enkhuizer Almanak heeft gehoord. Het aardigste antwoord wat ik kreeg was simpel en doeltreffend: "Volgens mij is de Enkhuizer Almanak al ouder dan de bijbel". Het geeft aan dat we allemaal een beetje opgegroeid zijn met dat jaarboekje uit Enkhuizen. Dat is niet zo verwonderlijk, want de Enkhuizer Almanak is volgend jaar al weer aan de 409de jaargang toe. Het is de oudste almanak ter wereld.

De Enkhuizer Almanak sponsort twaalf jaar een marathon damesploeg en is daardoor de langst bestaande sponsor in het marathonschaatsen. De ploeg wordt geleid door de Groningse astronoom en wetenschapper Theo Jurriens (ploegleider) en voormalig topschaatser Alida Pasveer (trainster). Pasveer is juriste en naast ontelbare cupoverwinningen ook nog eens tweevoudig winnares van de Alternatieve Elfstedentocht. Beiden hebben vanaf de oprichting hun hart verpand aan deze bijzondere marathonploeg.

Op de ijsbaan in Groningen ontmoet ik beide fenomenen en vraag me eigenlijk af of het geen feestje waard is dat de Enkhuizer Almanak als ploeg al twaalf jaar bestaat.

"De reden", verklaart Jurriens, "is dat we eigenlijk altijd een bescheiden ploegje zijn geweest. Zonder poespas. Moeten we daar dan een feestje voor vieren?" Pasveer is het niet met 'm eens. "Ik denk niet dat wij een bescheiden ploeg zijn. We zijn een klein team, dat vanuit een underdog positie aan de weg timmert. Ik denk, dat we door bescheidenheid de inhoud van de ploeg tekort doen. Zeker als je het niveau en de resultaten van de laatste jaren meeneemt".

RUSSEN

De ploeg is tot stand gekomen door de contacten van Theo Jurriens. Hij kan 't zich nog zeer goed voor de geest halen. "Met kerst 1988 had ik twee aardige dames te logeren uit het grote, oude Sovjet Rusland. Nu is het zo dat heimwee hoog in het vaandel staat bij Russen. Zo ook bij deze dames. Een collega, een fanatieke schaatser, vertelde mij dat er op tweede kerstdag s'avonds een

marathon gehouden zou worden in Groningen. 'Daar doen drie Russen aan mee', zei hij 'Konstantin Korotkov, Alexander Mozin en Dimitri Botskarjov.

Wellicht leuk voor jouw gasten om eens kennis mee te maken. Ik ging met de dames naar de wedstrijd toe. Ze kwamen met elkaar in contact en één van de schaatsers nodigde de dames en mij uit voor zijn verjaardag. Dat was in Haarlem. Wij zijn daar naar toe gegaan en de aap kwam eigenlijk gelijk uit de mouw: 'Theo, kan jij ons helpen bij het vinden van een sponsor om in Nederland te kunnen schaatsen'. Ik kwam in contact met een Noord-

was erg enthousiast en alles kon en mag, maar aan het eind van het seizoen schrok Byte zo erg van de rekeningen die ze hadden gekregen, dat het verhaal meteen over en uit was. Ik zat daar dus met vier Russen. Dimitri was slim genoeg, Mozin had andere belangen. Konstantin en Bozjev heb ik onder gebracht bij andere ploegen. Alle vier konden we ze niet behouden. Je moet weten dat ik de huisastronoom was en ben van de Enkhuizer Almanak. Schaatsen, ijspret en de Almanak passen goed bij elkaar, gezien de weercomponenten in het boekje. Daarom zocht ik contact met de directrice van de Almanak, Fransje Jongerts. Zij was erg enthousiast, maar wilde enkel en alleen een vrouwenploeg sponsoren."

BINNENKOMER

Almanak directrice Fransje Jongerts vond dus dat het vrouwenschaatsen niet voldoende aandacht kreeg. Om de sportieve kar te trekken viel het oog al gauw op Alida Pasveer vanwege haar al eerdere nuttige inbreng. "Alida was natuurlijk een schaatser van formaat", zegt Jurriens. "Wat Fransje ook erg aansprak was het feit dat Alida, toen een full time studente, ook nog eens de tijd vond om topsport te bedrijven".

Alida maakt het verhaal af: "Ik had bij Theo laten vallen dat ik wilde verkassen naar een andere ploeg. Theo nodigde me toen uit om eens te gaan eten met Fransje Jongert van de Enkhuizer Almanak. Het klikte direct. Fransje wist echter niets van schaatsen. Nooit van Piet Kleine gehoord. Ze vond het marathonschaatsen echter uitstekend bij de Enkhuizer Almanak passen.

Als team hadden we onze eerste wedstrijd in Amsterdam, die ik direct won. Het Nederlands

kampioenschap op natuurijs pakte ik ook nog. Een mooie binnenkomer voor de sponsor die zoiets had van: 'wat gebeurt hier nu allemaal?' Ik heb tot en met 1997, na de Elfstedentocht, zelf geschaatst voor de Enkhuizer Almanak. Toen ben ik gestopt met actief schaatsen. Theo was mijn ploegleider en zei dat ie het wel leuk zou vinden als ik er bij betrokken zou blijven. Dat gaf Fransje ook aan en ik vond het zelf ook erg

■ V.l.n.r.: Nynke Huitema, Mischa Coolen, Theo Jurriens, Esther Pennings, Marijke Kulik en Alida Pasveer.

Nederlandse computerfirma, Byte, die me vertelde dat ze eigenlijk wel een schaatsploegje wilden sponsoren. Dat was snel rond. Tot onze grote verrassing stonden er echter geen drie maar vier Russen op de stoep. Oleg Bozjev was toegevoegd aan de ploeg. Van schaatsen had ik absoluut geen verstand, maar Alida wist de juiste tips en trucjes. Ik kende Alida omdat ze een college sterrenkunde bij mij volgde. Sponsor Byte

leuk. Sindsdien sta ik als coach op het ijs". Theo Jurriens en Alida Pasveer zijn het er over eens. De Enkhuizer Almanak is een ploeg die de echte schaatsgedachte uitstraalt. Datgene wat het marathonschaatsen moet zijn: knokken, rijden voor wat je waard bent en niet zeuren. Het hart van Alida ligt op natuurijs en daar past de Almanak natuurlijk helemaal goed bij. Voor Theo is de sfeer heel belangrijk: "'t Klinkt oubollig wat ik nu ga zeggen, maar wat ik heel leerzaam vind, is om te zien hoe iedereen op zijn of haar manier de sport beleeft. Dat fascineert mij. Alida bijvoorbeeld was de eerste uren voor en na een wedstrijd totaal niet aanspreekbaar. Dat is haar manier van sport bedrijven. Andere meisjes in de ploeg konden en kunnen dat wel. In ons team begrijpt men in principe elkaar. Er heerst onderling een goede sfeer. Dat is eigenlijk al die jaren zo geweest. Het zijn intelligente meiden die we aan boord hebben. Ze hebben vaak aan een woord genoeg".

BETROKKENHEID

Een verrassend antwoord volgt op mijn vraag of de trainster en ploegleider er mee ophouden als de sponsor stopt. "Het is andersom", zegt Alida, "als wij stoppen, stopt de sponsor ook".

Alida merkt mijn verbaasde blik. "Kijk nu hoe de sponsor meeleeft met de verrichtingen van de schaatsers. Ze vindt het belangrijker dat een meisje na een blessure weer op de schaats staat en de wedstrijd uitrijdt, dan dat er bij wijze van spreken een NK wordt gewonnen. Ik kan niet namens andere sponsors spreken. Maar een dergelijk stukje betrokkenheid is volgens mij redelijk uniek." Ze geeft aan dat ze het ontzettend belangrijk vindt, dat wij er plezier in hebben. Het is zo wezenlijk voor haar dat zij daaraan een bijdrage kan leveren om dat plezier te vergroten", aldus de trainster.

WAPENFEITEN

De wapenfeiten van Alida Pasveer als ploeglid van de Enkhuizer Almanak tonen aan dat zij een hele grote is geweest. Een greep: Weissensee 1989 en 1990, 26 cupoverwinningen en drie nationale titels: 1991, 1993 en 1995. "Vergeet die beroemde 1500 meter in Assen niet", interrompeert Jurriens. "Alida is een van de eersten geweest die marathonschaatsen en lange baan schaatsen heeft gecombineerd".

"Dat was inderdaad een kwestie van combineren", zegt Pasveer. "Als ik een NK allround had gereden, schaatste ik 's avonds nog een marathonwedstrijd omdat ik mijn klassering ook moest bewaken. Ik werd helemaal voor gek verklaard, maar won toen wel de NK 1500 meter bij de allround rijders. Het bleek goed uit te pakken. Ik kon daarna niet meer lopen, maar goed".

Een ander hoogtepunt voor het duo was het binnenhalen van Bianca Duursma en

Daniëlle Beckering. "Daniëlle heeft in het laatste jaar mooie resultaten neergezet. En niet te vergeten Bianca Duursma op natuurijs. We hebben nu weer een ploeg met Mischa Coolen, waarvan ik hoop dat ze dit jaar gaat scoren. We zijn geen ploeg met een budget zoals DSB. Ik denk dat het een compliment voor ons is dat je als team rijders zo ver kunt opleiden dat ze vervolgens naar een dergelijk grote ploeg gaan. Wij kunnen ze niet betalen en dat weet je. We zijn een opleidingsploeg en willen heel graag scoren, maar dat is, zeker voor de sponsor, niet het allerbelangrijkste. Ik ben wel een dusdanig strebertje om het beste uit de schaatsers te halen en ik vind het natuurlijk heel leuk als ze op een podium staan".

Theo: "Ik ben eigenlijk meer bedroefd dat Bianca ons verlaten heeft dan Daniëlle. Bianca heeft een nare blessure opgelopen en daardoor niet het echte afscheid kunnen nemen wat ze had gehoopt had en zeker ook had verdiend had. Dat is heel sneu. Bianca is van binnen een heel mooi mens. Ze zei weinig en deed wat ze doen moest en was natuurlijk een geweldige klepper op natuurijs. Het is wat Alida ook zegt. Als je een klasbak in huis hebt, weet je dat zoiets gaat gebeuren. Ze gaan weg".

GROEI

Mischa Coolen eindigde vorig jaar als tiende bij de cup. Op mijn vraag hoeveel plaatsen ze bij vormbehoud nog kan stijgen, geeft Pasveer een duidelijk antwoord: "Ik vind het klasement wat minder belangrijk.

Klasement is belangrijk voor die eerste vijf als ze nog uitzicht hebben op een podiumplaats. Dagsuccessen zijn natuurlijk wel mooi. Mischa is het laatste jaar ontzettend gegroeid. Fysiek en qua koersinzicht. We kunnen heel goed met elkaar over de wedstrijden praten. Ze moet wat zelfvertrouwen krijgen en voelen wat ze vooral kan. Ze heeft klasse genoeg om voor een podiumplaats te rijden. Dat moet gewoon een keer gebeuren. Ik denk zelfs dat ze op natuurijs nog beter is. Het is een vechtjas, een killer en geeft nooit op". Theo steekt z'n vinger op: "Op de Weissensee werd ze afgelopen seizoen wel open Oostenrijks kampioen, hoor". Kijk, dat is nu een van de charmes van zo'n dubbelinterview.

MET ZORG

De Enkhuizer Almanak traint nooit samen. Volgens Alida kan dat ook niet. "Ze komen uit alle windstreken. Esther Pennings uit Nieuw Vennep in Noord Holland, Marijke Kulik uit Woerden, Mischa Coolen is net verhuisd naar Heerenveen en Nynke Huitema komt ook uit Friesland. Dat is niet te doen. Aan het begin van het seizoen

hebben we een trainingskamp in Nijmegen gehad. Om de neuzen de zelfde kant uit te krijgen en om te zien hoe de dames er schaatstechnisch er voor staan. Dat is het eigenlijk wel". "We doen nu wel meer aan ploegentactiek dan vroeger", vervolgt Alida. "In de eerste jaren van de Almanak voelden de rijders elkaar zo goed aan dat een tactiek niet nodig was. Op een gegeven moment moet je jonge rijders echter die kant op coachen. Ze hebben eerst de tijd nodig om hun eigen plekje te vinden. Mischa Coolen is in het koersinzicht in ieder geval erg gegroeid".

De dames worden met zorg uitgekozen, zeggen Theo en Alida. "Het moet klikken. Onze nieuwkomer, Nynke Huitema, is lerares en bleek erg geïnteresseerd in de almanak zelf en de geschiedenis daarvan. Dat moet je hebben. En als je merkt dat ze ook nog eens snel is, dan hoeft je als coach en ploegleider niet echt meer te twijfelen. Er zijn verder geen echte regels, maar er zijn bepaalde dames die we niet in de ploeg zouden willen hebben, vanwege hun mentaliteit. De dames Hulzebosch en Smit bijvoorbeeld wel. Meiden van goud en zo eerlijk als wat. Dan heb ik het niet eens over de schaatskwaliteiten maar het menselijke aspect van beiden".

SCHAATSEN EN STERRENKUNDE

Theo Jurriens is als wetenschapper verbonden aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Naast het schaatsen is de astronomie zijn grote passie. "Een van de mooie dingen van sterrenkunde zijn de verschijnselen die je

kunt waarnemen. Uit wetenschappelijk oogpunt is het heel knap dat we, zonder dat je er eigenlijk bij kunt komen, heel veel weten over het heelal en dat we daardoor nieuwe instrumenten kunnen blijven ontwikkelen. Dat is fascinerend. We horen niet alleen met het schaatsen tot de top van de wereld. De Stichting Wintermarathon exporteert het schaatsen naar het buitenland. Maar wist je dat naast

schaatsen, tulpen en kaas, astronomie ook een heel belangrijk Nederlands exportproduct is?"

Met een knipoog: "Vergeet niet, de sterrenhemel boven de Weissensee is ook heel mooi".

De Enkhuizer Almanak is de oudste almanak ter wereld. Hopelijk wordt het ooit echt de oudste geldschietter in het marathonschaatsen. De sport verdient zo'n sponsor.

Frank Maartense

